

Déli Hírlap

Arbesztőség és kiadóhivatal: Timișoara, Piața Sf. Gheorghe (Szentgyörgy-tér) 4. Telefonszám: Reggeli este kilenc óráig 252, nappal 10 vagy 2-42. Egyes szám ára: 4 lei, Bukarestben 5 lei, Magyarországon 20 fillér, Ausztriában 20 garas, Jugoszláviában 20 dinár, Csehszlovákiában 1 Čk. Hirdetések díjszabás szerint.

**GAZDASÁGPOLITIKAI
NAPILAP**

FELELŐS SZERKESZTŐ:
VUCHETICH ENDRE DE

Előfizetési árak: Temesvárott és vidéken házhoz kézbesítve havonként 60 lei, negyedévre 160 lei, félévre 300 lei, egész évre 600 lei. — Külföldön havonként 90 lei, negyedévre 230 lei, félévre 450 lei, egész évre 900 lei, postai kézbesítéssel együtt. Állami tisztviselők és nyugdíjasok 20% kedvezményt élveznek.

1928 / PÉNTEK / ÁPRILIS 20

ÁRA 4 LEI / BUKARESTBEN 5 LEI

TIMIȘOARA, IV. ÉVF. / 97. SZÁM

Stirbey

Barbu nem homo novus Románia belpolitikai életében. Régi előkelő bojár-család sarja, akit az elhunyt király is trónmával tüntetett ki. Stirbey így bizonyos befolyást szerzett a politikai viszonyok alakulására anélkül, hogy maga aktív részt vállalt volna. Egyetlen egy esetben történt meg, hogy a nyilvánosság előtt kilépett rezerváltságából, amikor Averescu tábornok hirtelen eltávolításával a kormány éléről csak úgy tudott helyet csinálni Brătianuéknek, hogy vállalta néhány napra a miniszterelnökséget. Stirbey azután ismét visszavonult, de akullisszák mögött befolyása továbbra is érvényesült. Hatalmával soha össze nem ért és csak olyankor volt érezhető keze a politika állandóan forogó katalánja körül, mikor azt az ország érdekei megkivánták. Legutóbb a optánsperben történt genfi döntés után volt szükség összeköttetéseire. Párisban és Londonban járt, de hogy milyen eredménnyel, az nem került nyilvánosságra. Csak következtetni lehet politikai utazása következményeiről abból, ami most történik a belpolitikai életben. Stirbey testestül-lelkestül a liberálisok politikai rendszerének híve és ha mégis szükségesnek találta a min. Gyulával a lehetőségeket és esélyeket megbeszélni, úgy ennek nyomára mélyreható okai vannak. Erre vall az is, ahogyan erről a találkozásról nyilatkozott. A legrokonszenvesebb hangon emlékezett meg a nemzeti parasztpárt harcos vezérééről, ami magában politikai kurtoázia kérdésére is lehetne csupán. Ezzel kapcsolatban azonban azt is hangoztatta, hogy a belső válság tagadhatatlan és az ország politikájának új irányt kell vennie. Meg is jelölte ezt az irányt a nemzeti parasztpárt orientációjával. Stirbey Barburnak ezen nyilatkozata főleg azt, melyet azzal is kiegészített, hogy a min. uralomrajutásának nem feladata a liberálisokkal való megegyezés, nem szabad egyszerűen elsiklani a kérdés fontossága van, mely rámutat a közeljövőben beállható belpolitikai változásokra. Stirbey nem ok nélkül mondta meg ezt a nyilatkozatát, mely a nemzeti parasztpárt kormányrajutásának komoly lehetőségét olyan oldalról dobja a közvéleménybe, ahonnan

azt a legkevésbé lehetett várni. Stirbey külföldi útján bizonyosan olyan tapasztalatokat szerzett, melyek az ország érdekében teszik szükségessé ezt a rendszerváltozást. Hangsúlyozzuk, nem kormányváltásról, hanem rendszerváltozásról van szó. Stirbeynek úgy Párisban, mint Londonban alkalma volt európai államférfiakkal tár-

gyalni és ezek a tárgyalások győzték meg az eddigi politikai iránnyal való szakítás szükségességéről. Bizonyára nehezebbre esett az eddigi multtal való szakítás, de intelligenciájára és belátására vall, hogy nem dugja fejét struccmódra a multak homoktengerébe, hanem nyitott szemmel a jövőbe néz és az események törvényszerű

ereje előtt meghajlik. Stirbey Barbu, a liberálisok erős támasza, beharangozta a nemzeti parasztpárt kormányrajutásának szükségességét. Bizonyos, hogy ez a beharangozás sehol nem talál süket fülekre és a jövő fogja megmutatni, hogy Stirbey figyelmeztetésnek is beillő nyilatkozata mikor válik valóra.

Gyilkosság vádja egy falusi tanító ellen, aki lelőtt egy huszéves parasztleányt

Kolozsvár, április 19.

A bánffyhungyadi közkórház igazgatósága tegnap rejtélyes halálest ügyében jelentést tett a kolozsvári ügyészségnek. Az értesítés szerint e hó tizenhetedikén mellén lőtt sebbel a bánffyhungyadi kórházba szállították Riska községből Rosu János huszéves parasztleányt. A szerencsétlen fiatalember tegnapi virradó éjszaka a kórházban meghalt. A jelentés arról

is szólt, hogy az elhunyt leányt Dumitru Pál marisellii tanító lőtte agyon eddig ismeretlen okból. Rosut eszméletlen állapotban szállították be a kórházba, ahol azonnal orvosi ápolás alá vették, de a nagy vérvesztés következtében már nem lehetett rajta segíteni. A kolozsvári ügyészség ezen értesülés vétele után azonnal utasította a gyulai esendőrséget, hogy a nyomozást indítsa meg. Egyben pedig el-

rendelte Rosu János holttestének felboncolását. Dumitru Pál tanítónak a csendőrség előtt tett kijelentése szerint szerencsétlen véletlen következtében lőtte agyon a fiatal leányt. Ezzel szemben azonban akadnak olyan tanúk, akik a tanítónak ezt a védekezését megdöntik. A vizsgálat lesz hivatva kideríteni, hogy mily mértékben terheli felelőség Dumitru tanítót Rosu János haláláért.

Még két év áll rendelkezésre a kisebbségi tanároknak s tanítóknak a román nyelvvizsga letételére A végleges működési engedély

Kolozsvár, április 19.

A kolozsvári Baritiu György-féle liceum helyiségeiben tegnap délelőtt kezdődött a kisebbségi tanárok román nyelvvizsgálata. A bizottság elnöke a tanárok vizsgájánál Pteancu Sándor dr. tanügyi vezérfelügyelő, a tanítók vizsgájánál pedig Xeni Valér dr. tankerületi főigazgató volt. A kisebbségi tanárok közül a kolozsvári körzetből harmincöt, a nagyváradi körzetből pedig tizenöt jelentek meg a vizsgán, olyanok, akik eddig még egyáltalában nem állottak vizsgabizottság előtt. A tanítók közül is nagy számban jelentek meg a vizsgán. Pteancu Sándor dr. tanügyi vezérfelügyelő a

vizsgák lefolytatására vonatkozólag a következő kijelentést tette:

— A kisebbségi iskolákra vonatkozó törvény szerint minden kisebbségi tanárnak és tanítónak 1930-ig befejezőleg le kell tenni a román nyelvű képesítő vizsgát, amelynek alapján végleges működési engedélyt nyernek. Ha tehát magyar oklevéllel bíró tanárok Romániában tanítani akarnak, akkor ezt a különbözeti vizsgát le kell tenniük. Ugyanez áll a tanítókra is. Sikeres vizsga esetén az illetők kiegészítő oklevelet kapnak, amely különböző előnyökkel ruházza fel a vizsgán átment jelölteket. Ha valaki a mostani vizsgán átmegy, vagy azon elbúvik, annak

különösebb jelentősége 1930-ig nincsen, mivel addig a tanárok minden vizsga nélkül is működhetnek. Mindenesetre azonban az érdekeltek előnyére válik, ha minél hamarabb leteszik a vizsgát és megszerzik a kiegészítő oklevelet. A mostani vizsgák lefolytatása előreláthatólag két-három napig tart és az eredményt a jövő hét elején hirdetik ki.

**KERESKEDELMI SZERZŐDÉS
SÜNK KANADÁVAL.** Ottavából jelentik: A kanadai parlament több külföldi kedvezményes kereskedelmi szerződést ratifikált. Ezek között van a Romániával és a Magyarországgal kötött kereskedelmi szerződés is.

**Divatosak!
Tartósak!
Olcsók!**

Az óriási választékban raktáron levő
férfi-, fiu- és gyermek-ruhák, Trenchcoat, angol felöltők
és gummikabátok

A nagy keresletre való tekintettel az olcsó húsvéti vásár meghosszabbítva

**Kincs
Artur
ruhatelepe**

Gyárvaros. Telefon 18-53

Magyarok között a határ mentén, ahol új telepek létesülnek és a derék nép békességben a magyar kul- turát akarja ápolni

Ótelek, április 16.

Sűrű rajokban hullámszik a község népe a templomból. Még az imént ott térdeltek az emberek a padló sima kőköcskén, a padok térdeplőin és zengett ajkukon az ének:

— Téged, uram, dicsérünk!

Boldog immár Ótelek népe, hogy az ősz óta rendszeresen járhat a templomba. Addig ugyanis az volt a helyzet, hogy ez a nagy, majdnem ötszáz házat számláló község a nálánál sokkal kisebb Magyarszentmárton plébániájának fiókja volt. Az óteleki nagy templom, amely a magyarszentmártoninál nagyobb és díszesebb, nem visszhangzott az áhitatoskodók énekétől, csak kivételesen amikor a magyarszentmártoni plébánosnak ráérő ideje volt, de télvi idején gyakran az ilyen ráérő időben sem tudott átjönni.

Az óteleki lakosság, amely majdnem egy szál katolikus ismételt fordult Temesvárra a püspökséghez azzal a kérelemmel, hogy küldjön plébánost Ótelekre.

A kérés mindaddig eredménytelen maradt, amíg a Magyar Párt nem vette magát közbe. P a c h a Ágost püspök aztán adott Óteleknek plébánost. Az új plébános Farkas János, akit a község népe eddigi működésének néhány hónapja alatt annyira megszeretett, hogy tűzbe-vizbe menne érte. Csinos, tágas házat vásárolt a község a plébánia részére, azt átalakította és gondoskodik arról is, hogy a lakásoknak megfelelő jövedelme legyen. Amióta Farkas János plébános elfoglalta állását, azóta Ótelek községben a hitélet óriásit lendült.

Az istentisztelet után a falu népe kiballag a határba: megnézi, milyenek ígérkeznek a termés. Mindenfelé zöldül már a zsendülő élet. Mire a jövő hét derekán elkövetkezik a Buzaszentelés napja, a körmenet már gyönyörködhetik az eljövendő termés dus ígéréteiben. Örvend a lelkük, amikor végigtekintenek a zöldelő táblákon, hiszen kezük munkájának, verejtéküknek az Istentől adott megjutalmazása ez. Itt terem a kenyér, amelyért a Miatyánkban naponta ájtatosan imádkoznak.

Visszajövet egész sor új ház mellett viszen el az utunk. Ez a Jakabstelep.

A vármegyei agronóm hatvan háztelket osztott itt ki az igényjogosultak között. Ezen a hatvan telken tavaly már meg is épült harminc ház.

Ezek szép sorjában állanak már, faluk fehérre meszelt, tetejükről messzire hirdeti a gazdák boldogságos örömet a piros eszerép. Nagy meglepettség lakozik ezekben az új házakban. Kicsi, szegény családok otthonai ezek, akik eddig a más zsellérei, a más bérlői voltak, most pedig már megadatott nekik a boldogság, hogy a sajátjukban lakozhassanak.

Harminc újabb ház ebben az esztendőben fog megépülni. Ottik helyen már meg is kezdődött a munka. Egy-más mellé két sorba sűrűn a földbe verték a négy-öt méter magas szálfaikat. Ezek közé deszkákat szorítanak, a deszkák között meggyurt agyaggal töltik ki és készül a fal. Döngölöszeres számokkal jó keményre verik az

agyagot, aztán feljebb húzzák a deszkákat és újabb agyagot tesznek közéjük. Olyan egyenes fal készül így, hogy a legjeleesebb pallér se csinálja egyenesebben, akkurátosabban.

Ezt az építkezési módot még ősök hozták ide magukkal az Alföld közepéről, a kiskunságból, Szeged, Szentés és Szörög vidékéről. Az unokák is megtartották ezt az építkezési módot.

Olesó, szegény embernek való és hozzá igen jó. Nyáron jó hűvös a lakás, télen pedig sokkal melegebb, mint a téglakból készült ház. Amint a fal lassan felfelé emelkedik, külön meghagyják benne a nyílásokat ajtóknak, ablaknak. Segít a munkában az atyafiság, a szomszédság. Nem kell ide napszamos, nem is volna reá pénz. Ma az egyiknek építenek, holnap a másiknak. A szegény ember egymásnak ingyenes napszamosa, munkása. Így aztán egy-kettőre elkészül a falazat, az asztalostól megveszik az ajtót és ablakot készen, az ács megkopácsolja a fedélszerkezetet, a cserepezést aztán az új ház tulajdonosa maga végzi. Közben a kis család már be is költözik a hájlékba, melyet az asszony népszéppé, bájossá, tisztává varázsol. Óteleken a már elkészült harminc

ház is nagyban enyhítette a lakáshiányt, ebben az esztendőben pedig, mire meglesz a többi új ház is, már teljesen ismeretlen fogalom lesz itt a lakásínség, csak kisértő rossz álom marad a multból.

Csendes, derék, jó magyar nép ez. Békességes, nem verekedő, nem büszkő. Maga a csendőrmester mondja, hogy az óteleki magyarokkal semmi baja nincsen. Szorgalmas, dolgos emberek ezek mind.

De a munkán kívül vágnak egyébre is: kulturára. Legfőbb óhajításuk most az, hogy a községben gazdakör és olvasóköri létesülhessen.

Nagyon kérik a Magyar Párt vezetését, hogy erre az engedélyt szerezzék meg nekik. A Magyar Párt egyik legzebb eredménye lesz, ha ezt előri. És nagyon szeretnék, ha a községbe az egyik üresedésben levő tanítói állásra olyan embert neveznének ki, aki egyben jó kántor is. Erre szükségük van az istentiszteletek érdekében, de meg azért is, mert remélik, hogy az új kántor megalakítja majd a régen várt dalárdát is. Kivánatos volna, hogy az ótelekieknek ez a vágya minél előbb teljesedésbe menjen.

Kubán Endre.

Fagy és jégverés

vonul végig a szeszélyes áprilisban
egész Európa területén

Temesvár, április 19.

A multheti kellemesen meleg tavaszi napok után hétfőre ismét hűvösebb idő köszöntött be, amely azóta változatlanul tart. A nagy lehülés oka az, hogy Európa nyugati részében erős légköri depresszió állott be, amelynek hullámai hozzánk is elértek. Hétfőn délután már közvetlen közelünkben a szomszédos Jugoszláviában is hóvihardühöngött. A kontinens minden tájékról erős hideget jelent a táviró.

Budapesti híradás szerint egész Magyarországon erős hideghullám vonul el és mindenfelé fenyeget az éjjeli fagyok veszélye.

Kedden délelőtt Pécsen és környékén lusz pereig tartó heves jégeső volt, amely ugyszólván az egész gyümölestermést elpusztította. Magyarország több helyén havazott is. Jugoszláviában Szabadka és Ujvidék környékén tegnap ismét hóviharak voltak. A gazdák nagy károktól félnek.

Lengyelországban — mint Varsóból sürgönyözik — ismét igen hidegre fordult az időjárás. A tegnapi hóviharkövetkeztében Varsó utcáin olyan magasan fekszik a hó, hogy a közlekedést teljesen megakasztja. A város

területén a villamosok és autóbuszok a nagy hó miatt beszüntették a forgalmat. A lengyel fővárosban a száznyole telefonvonalból jelenleg csak kilenc működik. Az ország többi részéből hasonló havazások híre érkezik. A vasúti forgalomban nagy zavarok állottak be. Részletes híreket az ország különböző helyeiről nem lehet kapni, mert sem a telefon, sem a táviró nem működik rendesen.

Rómából táviratozzák, hogy Itáliában országsszerte óriási viharok dülnek. Udineben ötven grammos jégdarabok hullottak.

Bellunoban másfél méteres hó fekszik. Mantua tartományban a jégverés a gyümölcsös kerteket teljesen elpusztította. Genfi jelentések szerint Svájcnak majdnem egész területén megindult a havazás. A hőmérséklet a legtöbb helyen minusz tíz fokra szállott alá.

Nápolyból jelentik, hogy a nápolyi kikötőben hatalmas vihar dühöng. A Maria Gracia vitorláhajó elsüllyedt. A kapitány és két matróz uszással megmenekült. Egy matróz a vízbe fullt.

Ha szép akar lenni,

használjon KULKA-féle liliom-tejkrémet, liliom-tejszappant, liliompudert, 3 színben. Kapható kizárólag KULKA Erül városi gyógyszerárában, a „Fekete Sas-hoz”, I. Szentgyörgy-tér.

Férfifehéremű

mérték után
elsőrangú kül-
földi anyagból

Lebovits

kir. udv. szállítónál,
Lloyd-sor

85

Megérkeztek az

1928-as

új típusú DKW-

motorkerékpárok

Óriási választék.

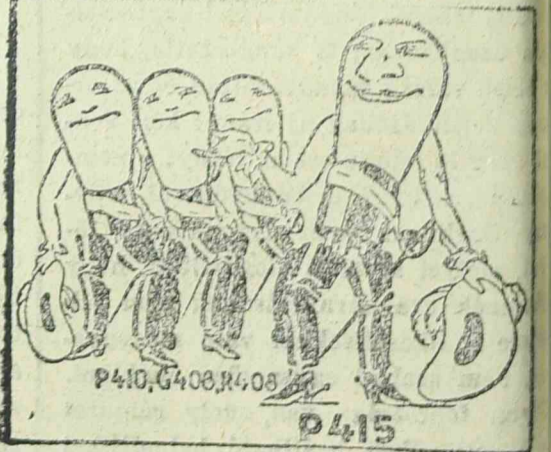
Mélyen redukált árak.

Megtekinthetők a

Sváb Központi Bank
r.-t. géposztályánál

Temesvár, Uri-utca 1.

944

Ezek a BARIUMCSÓ-igények.
TUNGSRAM-gyártmány mind velahány,
Crodás menajel hangu lények,
Ezek a BARIUMCSÓ-igények.

A TUNGSRAM-gyárta, hej, nagyon korályok,
Hirt e Gómet hoznak nappal a éjszakán,
Amatör gyönyörökök és remények,
Ezek a BARIUMCSÓ-igények.

AZ ÁSVÁNYVIZ
FEJEDELME

A

MATILD
BORVIZ

Fólerakat: Egyesült Szikvizgyárak, Timisoara, Posta-u. 16.

Nagy vita

a kisebbségi nyelv használatának jogosultságáról a megye nagytanácsának ülésén

Temesvár, április 19.

Temestorontálmege nagytanácsa tegnap tartotta folytatólagos ülését, amelyen a kormány képviselőjében Coste Gyula dr. prefektus volt jelen. A közgyűlés általánosságban és részleteiben is elfogadta a megye 1928. évre szóló költségvetését. A napirendi indítványok során Obadeanu Pál dr. szólalt fel és foglalkozott Hollinger Péter tanácsstag márciusi tizenötödiki incidenciájával. Akkor Hollinger — mint megirtuk — mert nemmetül nem szólalhatott fel, elhagyta az üléstermet. A múlt tanácsülésről szóló jegyzőkönyv Hollinger távozását olyan kérdésnek vette, hogy a nagytanács döntsön, vajjon Hollinger távozását egyben a tanács tagságáról való lemondást is jelenti-e? A kérdés körül hosszú és izgalmas vita keletkezett, amely az egész ülést lefoglalta.

Obadeanu Pál dr. ama nézetének adott kifejezést, hogy Hollinger távozását nem jelent egyben lemondást. Indítványozta, szólítsák fel Hollingert, hogy a nagytanács ülésén továbbra is jelenjen meg.

Georgevici Lucian dr. főpolgármester szerint Hollinger annyira igazolt volt, mert anyanyelvét nem használhatta, hogy elhagyta az üléstermet. Ez a távozás azonban semmi esetre sem jelentheti azt, hogy nagytanács tagságáról lemondott.

Coste Gyula dr. prefektus: Nem lehet az ügyet lemondásnak minősíteni.

Cioban Aurél dr. elnök: Demonstratív távozásával azonban Hollinger megsértette a nagytanácsot.

Neagoe Joanichie tanácsstag szerint Hollinger kijelentette, hogy nem tudja az államnyelvet, viszont ez elégséges ahhoz, hogy multkor demonstratív távozását tanácstagságáról való lemondásnak tekintsék.

Cioban Aurél dr. nagytanács elnök ezután kifejtette, hogy úgy a prefektusnak, mint a román tanácsstagoknak Hollinger eljárásával szemben tanúsított méltányos gesztusa nagyon szép eljárás, azonban az eset felett ilyen egyszerűen napirendre térni nem lehet.

Tény az, hogy Hollinger megsértette a tanácsot, de megsértette távozásával az ország tekintélyét és az ország törvényeit is. Mindezekre való figyelemmel nem lehet napirendre térni Hollinger eljárása felett.

Indítványozta, irjanak át Temesvár város polgármesteréhez, aki szólítsa fel Hollingert, hogy írásban nyilatkozzék a távozását illetőleg.

Dobrovicescu Sztamate, a Banca Nationala temesvári fiókjának igazgatója, volt a következő felszólaló. Nézete szerint Hollinger Péter eljárása és demonstratív távozását minden tekintetben elítélendő. Határozati javaslatot terjesztett elő, amely szerint kérjenek felvilágosítást Temesvár város főpolgármestere útján Hollinger lemondására vonatkozólag és helyébe a város delegáljon a megyei nagytanácsba egy másik tanácstagot, mivel Hollinger a város egyik képviselője volt a megyei tanácsban.

A kérdéshez ezután Németh Kálmán szólalt fel, aki a következő kijelentéseket tette:

— Nagyon csodálkozom, hogy éppen Hollinger Péter tanácsstag tette szóvá a kisebbségi nyelv használatát a megyei nagytanácsban. Hollingernek lenne ehhez a legkevesebb köze.

Hollinger elhagyta kisebbségi pártját, tehát semmi erkölcsi joga sincsen a kisebbségi nyelv használatát a nagytanácsban szóvá tenni.

Mi kisebbségi tanácsstagok, akik közel két éve foglalunk helyet a megyei nagytanácsban, sokkal több joggal birtunk volna ahhoz, hogy ebben az irányban lépést tegyünk. Mi tudomásul vettük azt, hogy esetről-esetre román bevezetés után anyanyelvükön folytathatják felszólalásukat azok a tanácsstagok, akik a román nyelvet nem bírják. Én úgy vélem, hogy Hollingernek erkölcsi jogosultsága a kisebbségi nyelv védelmére vonatkozólag nem volt, indítványozom ennél fogva, fogadja el a nagytanács Dobrovicescu Sztamate indítványát és a város delegáljon egy másik tagot Hollinger helyére.

A nagytanács ezután Dobrovicescu Sztamate indítványát határozatként elfogadta. A következőkben Pierre János mérnök kérte, hogy

a megyei nagytanács adjon lehetőséget a tanácsban helyet foglaló tizenhárom kisebbségi tanácsagnak arra, hogy anyanyelvén szólalhatson fel.

Javasolja, hogy ebben a kérdésben terjesszenek indítványt a legfelső igazgatási tanáchoz.

Cioban Aurél dr. elnök: Ne feszegessük ezt a kérdést. Várjunk, míg a multból sok minden feledésbe megy. Temessük el az elöitételeket, hiszen egyéb gondunk is van ennél. Én elnöki tisztségemben mindenkor méltanyossággal kezeltem a kisebbségi nyelven való felszólalásokat. Ezt a kérdést is igazságszeretettel és harmonikus együttműködéssel intézzük el.

Obadeanu Pál dr. és Georgevici Lucian dr. felszólalása után Németh Kálmán utalt arra, hogy ha valaki a tanácsstagok közül nem bírja a román nyelvet, azért lehet jó eszméje és előterjesztése a megye felvirágzása és boldogulása érdekében. Helyénvalónak tartja, ha román bevezetés után a tanácsstag anyanyelvén szólalhat fel.

Kéri, hogy a nem román tanácsstagok esetről-esetre használhassák anyanyelvüket a köz érdekében, mert ez a körülmény egy tulnyomóan kisebbségi vármegyében egyáltalában nem sérti az állam tekintélyét.

Cioban Aurél dr. elnök válaszolt a felszólalóknak és kifejtette, hogy a kisebbségi nyelv használata tárgyában adjanak be írásbeli előterjesztést az állandó választmányhoz, amely azal érdemben foglalkozik. Hangsúlyozta még, hogy ő a kisebbségi nyelv használata kérdésében, miként a multban, úgy a jövőben is, állandóan megtalálta és meg fogja találni a kiegyenlítődés és az egymás közötti megértés útját.

A megyei nagytanács ülése ezzel véget ért.

Lezuhant főhadnagy szörnyethalt, mert a repülőgép motorja felmondta a szolgálatot

Galac, április 19.

Galacban repülőkatasztrófa történt, amely a repülés áldozatainak számát ismét gyarapította. Tegnap délután egy Pottet rendszerű katonai repülőgép végzett gyakorlatokat Galac fölött. A repülőgépet Grozescu repülőfőhadnagy vezette, pilótája pedig Lazarescu őrmester volt. A város közönsége élénk érdeklődéssel kísérte a repülőgép keringését, mert abból az aviatikai propagandát szolgáló röpiratokat dobtak le. A főhadnagy a röpcédulák ledobása után le akart szállni. A motor azonban hirtelen felmondta a szolgálatot, a siklórepülés már későinek bizonyult, a gép nyilsebesen furódott a földre és felfordult. A szerencsétlen repülőfőhadnagy az irányi-

tó készülék és a motor közé került, amely fejét jóformán összelapította és azonnali halálát okozta. A pilótaőr-mestert haldokolva szállították a kórházba, ahol rövidesen szintén meghalt. A szerencsétlenség színhelyére azonnal katonai vizsgálóbizottság szállt ki a baleset körülményeinek megállapítására. A halálos szerencsétlenség közvetlenül a harmadik számú hangár közelében a katonai repülőtéren történt. Grozescu főhadnagy az aradmegyei Kisszentmiklós községből való és atyja tekintélyes földbirtokos. Valószínű, hogy a tragikus véget ért főhadnagy holttestét szülei hazaszállítják és katonai pompával helyezik otthon örök nyugalomra.

Olaszok

lelkes ünneplése a magyar parlamentben

Budapest, április 19.

A Budapesten tartózkodó olasz képviselők tegnap délután megjelentek a magyar parlamentben. Mikor az olaszok megjelentek a karzaton, a magyar képviselők a szocialisták kivételével felállottak, lelkesen éljeneztek az olasz képviselőket és Mussolinit. A szocialisták ezzel szemben Matteotti nevét kiabálták, amit azonban elnyomott a többi pártok hangos üdvözlésének. A csend helyreállítása után Zsitvay Tibor elnök rendreintotta a szocialistákat.

Hunyadi Ferenc képviselő az olaszokhoz rögtönzött üdvözlő beszédet intézett. Ennek megtörténte után Zsitvay elnök az ülést felfüggesztette és a képviselők kitódultak a folyósóra és az előcsarnokba, hogy olasz kartársaikat megismerjék. Cippico szenátor olasz nyelven üdvözölte Zsitvay Tibor elnököt és megköszönte a magyar parlamenti tagok szíves vendéglátását. Üdvözölte a magyar nemzetet és azt az olasz nép testvéri barátjának mondogta. Zsitvay elnök francia nyelvű beszédében megköszönte Olaszország barátságát, melyet az olasz képviselők magyarországi látogatása is ékesesülően bizonyít.

Visszaköveteli

Románia a szerbektől elvitt képeket és iratokat

Temesvár, április 19.

A román—jugoszláv vegyes bizottság, amelynek tárgyalásairól már irattunk, a husvétünnepre való tekintettel felfüggesztette tárgyalásait és azokat április huszonötödikén újból folytatja. Az eddigi tárgyalásokon megállapodásra jutott a két bizottság a kataszteri és telekkönyvi iratok kicserélésére vonatkozólag. A konferencia fontosabb természetű ügyeit április huszonötödikén kezdődő újabb ülésük folyamán intézik el. A román bizottság ekkor kéri, hogy a jugoszláv hatóságok szolgáltatassák vissza a temesvári muzeumból a jugoszláv haderőknek Temesvárról történt kivonulása alkalmával elvitt képeket, műkincseket, a megyei levéltár és a történelmi társulat iratait, a Resica-üzemekre vonatkozó iratokat, valamint a temesvári dohánygyár és gyufagyár elvitt berendezését. Azonkívül kéri a zombolyai kórház ingóságait is, amelyeket ugyancsak elszállítottak. Valószínű, hogy sok elvitt ingóságot természetben már nem tud a jugoszláv kormányzat visszaadni, tehát a kártalanítási összeg tekintetében kell a bizottságnak megállapodásra jutni. Értesülésünk szerint Temes-torontálmege irattárának javarésze még megvan.

Bámulatos olcsó

butorokat készít kedvező fizetési feltételek mellett

Dóczy Árpád műasztalos
Timișoara—Rónac,
Strada Dr. Marinescu 10.
(Allami iskola mellett) (425)

Házhelyeket

legolcsóbban vehet Ujkissodán, a vilamos megállótól 10 percrenyire fekvő telepen, □-ölenként 100 lei, 155 □-öi 15-500 lei, mely összeget 12 havi részletben kamatmentesen törlesztheti, tehát egyhavi részlet csak 1000 lei. Sieszen, míg a készlet tart! Érdeklődjön Ternyancsev Tivadarmál, IV., Horvath Boldizsár-utca 3. 678

Temesváriak találkozóhelye

BUDAPEST legelsőrendű, modern családi szállója az

ISTVÁN KIRÁLY SZÁLLODA

IV, Podmaniczky-u. 8. sz.

Mérsékelt árak, modern berendezés, központi fűtés, melegvízszolgáltatás, lift.

A Nyugati pályaudvar mellett. Elsőrendű konyha.

!! NINCS TÖBBÉ LAKÁSHIÁNY !!

E l a d u n k É p i t t e t ű n k H á z - és villatelkeket
1-2 szobás beköltözhető házakat 500-600 lei hettől lefizetésre. :: új téglaházakat 5-6 évi lefizetésre. :: hettől 300 lei törlesztésre.
:: lefizetésre. :: **É p i t é s i a n y a g i s r é s z l e t r e .** Tel.: 11-03

KARDOS TELEP intézőségénél.

Házát lakbérrel lefizeti. 504

Hírek

A térd

olyan testrésze volt a nőnek, amely régebben nem igen szerepelt a nyilvánosság előtt, hanem szerényen megbújt a csipkés és fodros női alsóruhák rejtelmes labirintusai között. De ez csak régebben volt így, mert azóta a női térd levetette szerénytelenségét és ezzel együtt a ruhát s izgató gömbölyűséggel kacérkodik a profán gőmbölyű világ előtt. Merészségét megirigyelték a közvetlenül följe kapcsoló részek, amint erről londoni jelentések beszámolnak. Az angol fővárosban ugyanis nagyszabású divatkiállítást rendeztek, amely egészen új női divat bevezetését jelenti. Három fő ujtítás lesz a nők öltözködésében. Először is a szoknya még rövidebb lesz, úgy, hogy a nők combja térdén felül még egy tenyérnyire ki fog látszani. Nevezetes ujtítás lesz a hajrejtő sapka, amely alól egyetlen hajszál sem fog kilátszani s amelyen két oldalt a nők fülét is teljesen elrejtő fityegők fognak lelőgni. A sapkákat arany- és ezüsthímzések díszítik.

További szenzáció, hogy a harisnyák sarkát és bokáját ríktó színekre festik. Fogunk látni hölgyeket — írják a londoni lapok — akiknek testszíni combja és lábszára bíborpiros és békzöld bokában és sarokban végződik.

A sportöltönyök is merész változáson mennek át. Ezek mértani ábrákkal lesznek ellátva. Fölvonultak manequinnek, akiknek kabátján fényes színekben festett körök, háromszögek s napok díszlettek. A jumperek nem elől középpüzt gombolódnak, hanem oldalvást, a váll felé.

A hölgyek estélyek és vacsorák alkalmával is viselni fogják a haj- és fülrejtő sapkákat, amelyek ezuttal többszínűek lesznek.

Egyes angol lapok az új női divatot egyenesen örültségnek mondják, de ezek kritikái bizonyára megcsontosodott nőgyűlölők. Ezekkel szemben végezetül mégis győztes marad — a női térd.

— **Duca belügyminiszter Florenben.** Florenből jelentik: Duca belügyminiszter két napi velencei tartózkodás után tegnap Florenbe érkezett. A belügyminisztert az állomáson a milánói román főkonzul fogadta.

— **Crenian rendőrprefektus hivatalban.** Crenian Aurél rendőrprefektus, aki a husvétüi ünnepeket Kolozsvárott töltötte családjánál, visszatért Temesvárra és újból átvette hivatalának vezetését.

— **Schubert Péter hetvenötödik születésnapja.** Schubert Péter május elsején tölti be hetvenötödik életévét. Schubert Péter, aki a régi Temesvár életében jelentős szerepet játszott, még ma is élénk társadalmi tevékenységet fejt ki. Alelnöke a Viribus Unitis asztaltársaságnak, mely elhatározta, hogy Schubert Péter hetvenötödik születésnapját ünnepélyes keretek között üli meg. Az ünnepségek előkészítésére külön bizottságot delegáltak.

Megkötötték a külföldi kölesönt. Bukarestből jelentik: A fővárosi lapok a kormány nagy optimizmusáról adnak hírt a külföldi kölesönnel kapcsolatban. Az Adeverul arról értesül, hogy a kormány még e hónap vége előtt bejelenti a stabilizációs kölesön megkötését. A Lupta szerint a kölesön megkötése már meg is történt.

Fellázadnak

a parasztek Ukrajnában a szovjet ellen és véres összefüzesekre kerül a sor

Csernovic, április 19.

Ukrajnából Csernovicba érkezett utasok elbeszélése szerint Ukrajnában véres események játszódtak le. A híradások szerint a parasztság fellázadt a szovjeturalom ellen. Garim, a kiewi kormányzóság kormányzója, ugyan is bizalmas átiratot intézett a moszkvai kormányhoz, hogy jól megszervezett, hadianyagokkal és fegyverekkel ellátott parasztesoportok fellázadni készülnek a szovjeturalom ellen és elsősorban a katonai, valamint az állami raktárakra kívánják rátenni kezüket. Alig küldötte el a kormányzó jelentését Moszkvába, már megindultak a támadások a kiewi kormányzóságban, amelyek a parasztek részéről helyenkint sikerrel is jártak. Az eddigi híradások arról szólnak, hogy számos tisztviselő a parasztek fogsá-

gába jutott, a lázadóknak sikerült Winek, Gaizinsk és Korsinsk helyiségekben a hatalmat megszerezni. Az ukrán szovjet hatóságok minden rendelkezésre álló eszközzel megakadályozzák, hogy a lázadás híre a táviró külföldre továbbítsa. Egyes városokban a vörös hadsereg katonái és a lázadó parasztek között súlyos összefüzesek és utcai harcok is voltak. A szovjetek vereséget szenvedtek. A moszkvai kormány sürgős segítséget küldött Ukrajnába. Angol laptudósítók beszélgetést folytattak a kormányzóval, aki kijelentette, hogy a parasztek rendszeresen szították a lázadást. Egyelőre ezek a jelentések szólnak az állítólagos lázadásról, amelyet eddig egyetlen külföldi sajtóiroda sem erősített meg.

— **Horváth József dr. elhagyja Romániát.** A bánági magyarság ismét megfogytokozik egy értékes, derék és közbecsült tagjával. Horváth József dr. karánsebesi ügyvéd — mint Karánsebesről jelentik — elhagyja Romániát és lakóhelyét a magyarországi Makóra teszi át. Horváth József dr. már a háboru előtt is szükségét találta annak, hogy a Bánágban és Erdélyben lakó románok és magyarok között létrejöjjön a testvéri megértés. Nagy tevékenységet fejtett ki publicisztikai és irodalmi téren is és számos értékes cikke és meleghangú költemény jelent meg a Déli Hírnapban. A legutóbbi általános választások idején a magyar kisebbség egyik szenátorjelöltje volt. Távozását — amely annak a következménye, hogy a karánsebesi törvényszéket leépítik és az ottani ügyvédi kar téletlenségre van kárhóztatva — a romániai magyarság nagy sajnálattal látja, mert az számára értékes veszteséget jelent.

— **Feloszlatják Arad város tanácsát.** Aradról telefonálják: Bukarestből érkezett újabb hírek szerint most már befejezett tény az aradi városi tanács feloszlatása, mert a legfelső közigazgatási tanács a feloszlatáshoz hozzájárult és döntéséről értesítette már a belügyminiszteriumot is. Az aradi városi tanács feloszlatásával egy időben történik meg az interimar bizottság kinevezése, amelynek elnöke Robu János dr. lesz.

— **Új magyar tengerhajózási társaság.** Budapestről jelentik: A képviselőház tegnap kezdte meg a külügyi tárca költségvetését. Görgy István előadó bejelentette, hogy a kormány legközelebb előterjeszti egy új magyar tengerhajózási társaság létesítésére vonatkozó javaslatát. Azorkivül megindokolta az ujonnan felállítandó riodejaneirói magyar követségről szóló előterjesztést is, amelyre a délamerikai kivándorlók érdekében szükség van.

A FEGYVERSZAKERTŐK MUNKÁJA. Budapestről jelentik: A szentgotthárdi pályaudvaron dolgozó fegyverszakértők befejezték munkájukat. Valószínűleg ma délután utaznak vissza Genfbe.

— **Valótlan hír Rech K. Géza haláláról.** Tegnap reggel az a megdöbbentő hír terjedt el Temesvárott, hogy Rech K. Géza, gyárvárosi esperesplébános és a temesvári társadalom rokonszenves tagja. Abbáziában hirtelen meghalt. A hír szerencsére nem bizonyult valósnak, mert tegnap több levelezőlap érkezett Rech Gézától Abbáziából temesvári ismerőseihez, akiket értesít, hogy a gyógyulás útján van és Abbáziából legközelebb Rómába utazik. Különben Jakobi Kálmán dr. a Turulgyár igazgatója is a napokban tért haza Abbáziából, aki még a legjobb hangulatban bucsuzott el Rech Gézától. Fatális tévedésből származhatott ez a hír, amely tegnap villámgyorsan járta be a várost.

— **Külföldi casha szövetek nagy vászárakban beérkeztek Dénes és Pollák céghez.** Főüzlet Gyárváros, Andrassy-ut. Fióközlet Belváros, Mercey-utca.

— **Gyarapodik Magyarország lakossága.** Budapestről jelentik: A statisztikai hivatal most adta ki legújabb jelentését. Eszerint Magyarország lakossága az utóbbi öt év alatt négyszázezer lélekkel gyarapodott és jelenleg nyolcésfél milliót tesz ki. Megemlíti a jelentés, hogy Magyarországon jelenleg ötezerhatszázötvenhat orvos van, tehát kétszer annyi, mint 1914-ben. Az orvosok negyvennégy százaléka Budapesten működik.

— **Sikló a budapesti Gellérthegy tetejére.** Budapestről jelentik: A budapesti Gellérthegy tetejére siklót építenek. A siklóvasut egy vágányu lesz és a hegy lábától alagutban halad föl a hegyre. A közigazgatási bejárás már megvolt és az építkezés legközelebb megkezdődik.

A NEMZETI PARASZTPÁRT KIÁLTVÁNYA AZ ORSZÁG LAKOSÁGAHOZ. Bukarestből jelentik: A nemzeti parasztpárt összes vezetői e héten Bukarestbe érkeznek és megözegezik a nemzeti parasztpártnak az ország lakosságához intézendő kiáltványát. A kiáltvány erős bírálata lesz a kormány eddigi ténykedéseinek és egyben kifejti, hogy miért mutatkozik feltétlenül szükségesnek a gyulafehérvári gyűlés megtartása. A bukaresti ellenzéki sajtó úgy értesül, hogy a kormány is várja az ellenzéki kiáltványt, mert annak tartalmától is sok függ, vajjon a gyulafehérvári gyűlést illetően a kormány milyen álláspontra helyezkedik.

— **Tartalékos tisztek közgyűlése.** A tartalékos tisztek egyesületének Temes-torontali tagozata tudomására hozta tagjainak, hogy miután az apr. 15-ére egybehívott közgyűlés nem volt határozatképes, mivel a tagok nem jelentkeztek kellő számban, a jelzett közgyűlést e hó 22-én délelőtt 10 órakor a felső kereskedelmi iskolában fogják megtartani, amikor a határozatokat tekintet nélkül a tagok számára, hozták majd meg.

LAKÓK ÉS HÁZIURAK ERDEKE, hogy az új lakástörvényt jól megismerjék. Ezt szolgálja az a füzet, mely a lakástörvényt és magyarázatát tartalmazza és mindenütt kapható.

No. 5644/1927.

Portárel.

Publicație de licitație.

Subsemnatul Portárel aduc la cunoștință publică, că în urma deciziei No. G. 51/1928 al Judecătorei Urbană Timișoara, în favorul lui Emeric Szilágyi repr. prin Dr. Francisc Kun și I. A. Russo avocați din Timișoara, pentru suma de 4165 Lei capital, 12%, la sută interese după 6500 Lei dela 20/II. 1926 până la 20/IV. 1927 și după 4165 Lei dela 20/IV. 1927 și pentru spese în 2440 Lei deja staverite și cele mai obveninde, se fixează termen spre efectuarea licitației pe ziua de 21 Aprilie 1928 ora 11 a. m. în Senteșul Nou N. B. 83 pe când și unde se vor vinde prin licitație obiectele secestrate și anume: mașină de fereștrău, 1 mașină de jileu, 1 cal, 1 dulap etc. prețuite în 11.100 Lei.

Timișoara la 5 Martie 1928.

Dr. Matolay m. p.
portárel.

1025

KLEIN VERA

Mozgásművészeti iskola
Ritmikus és testarányosító torna — Ritmika — Mozgástechnika — Mozgásművészet gyermekek és felnőttek részére — Beiratás naponta délután
♦♦♦ 4-7 óráig ♦♦♦

TEMESVÁR,
Hunyadi-u. és Dom-tér sarok
(Volt Wendt-kávéház.) (1021)

GRAND HOTEL

BUKAREST, Calea Victoriei 11.

teljesen átalakítva, új berendezéssel és butorokkal

ujra megnyílt

250 szoba, fürdőszoba, állandó meleg és hideg víz, központi fűtés, telefon a szobákban, hall, olvasó- és íróterem, bar, fodrász, páncélsekrény stb.

Szobák 200 leitől kezdve

HALÁLLAL BÜNTETIK A GYÁVASÁGOT. Londonból jelentik: Az angol alsóházban tegnap tárgyalták a katonai gyávaságra és kötelességszegésre megállapított halálbüntetésről szóló törvényt. A szocialisták a halálbüntetés ellen szavaztak, azonban még a legmérsékeltőbb konzervatívok is a halálbüntetés mellett szavaztak. Így a szakaszt kilenvenkét szótöbbséggel elfogadták.

Leégett posztónagykereskedés. Budapestről jelentik: A Barta Jakab és Fia posztónagykereskedésben tűz támadt és mire a tűzoltók kivonultak az egész raktár lángokban állott. A tüzet valószínűleg az okozta, hogy délután a raktárban dolgozó munkások valamelyike égő gyufát dobhatott el.

Tavaszi újdonságok nagy választékban megérkeztek Dénes és Pollák cégnél. Főüzlet: Gyúrváros Andrássy-ut. Fiókiüzlet: Belváros Mercynca. Cégtulajdonos: Dénes Vilmos

Házasság. Morath Ferenc dr. temesvári nőorvos és Helfrich Klug Babi, Helfrich Lajos sörgyári igazgató leánya, házasságot kötöttek.

Villanykörték, szenzációs olcsó áron, prima minőség garanciával, 16-tól 100 gyertyafényerőig, ameddig a készlet tart. Kécskeméti létesítmény-nél és elektrotechnikai-telep Timișoara.

A temesvári zsidó ifjusági egyesület előadása. A temesvári Aviva-Barisszia egyesülésbe tömörült zsidó ifjuság nagy feladat megoldására vállalkozott. Az Aviva-Barisszia műkedvelői szombat, április huszonegyedikén este kilenc órai kezdettel megtartandó műkedvelői előadáson előadják Nordau Miksa dr. a világhírű német zsidó írónak Dr. Kohn című iránydrámáját. Bakos László rendező vezetése mellett már három hónapja folynak a próbák. Az előadás iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg és jegyek elővételben a zsidó nemzeti szövetség irodájában, Belváros, Mercynca 2. szám, II. emelet, valamint a Color festékkereskedésben Józsefváros Hunyadi-ut válthatók.

AZ ÚJ LAKBERLETI TÖRVÉNY és magyarázata külön füzetben mindenütt kapható.

Örömrivalgás az egész világ részére. Newyorkból jelentik: A mitchelfieldi repülőtérre lázasan készülnek a Bremen repülőinek fogadására. A repülőcsarnok tetején nyolc méter magas tornyot állítottak fel, amelyen a rádióleadók számára hangerősítőket szereltek föl, hogy a fogadtatáskor kitörő örömrivalgást az egész világ hallhassa. Newyorkból érkezett újabb jelentés szerint Grete Ferris kanadai pilótanőnek sikerült könnyű száron elérni Greenly Islandot.

A Havaia mulatt trió az ő eredeti és rendkívül érdekes zene, ének- és táneprodukcióikkal napról-napra tömegesebben vonza a publikumot a Royal kávéházba. Ezt a szenzációt ne mulassza senki megtekinteni. Éjfél után 1 órakor a bárban játszó táncra a legremekbbr angol zenéket.

Részeg ember tragédiája. Nyiregyházaról jelentik: Barta Imre opályi gazda részegen tért haza a korezmából, ahová nemsokára vissza akart menni. Az anyja és a felesége erről lebeszéltek, mire olyan dühös lett, hogy felkapott egy dísznőző kését azzal az asszony felé döfött. A felesége azonban félreugrott és a leesapódó kését Bartának saját combjába fúrta, ahol átvágta az ütőeret. Barta Imre rövid idő alatt elvérzett.

A Déli Hírlap Budapestén állan dóan olvasható a Park-szálloda kávé házában, VIII. Baross-tér 10.

„Szóljatok kis levelek...”

Írta: Fóthy Ernő

Egy régi Schubert operettben fordul elő ez a szöveg és dallam. Még boldog ifjúságomban láttam és hallottam valamely gömbölyű primadonna szájából. Nem szabad viszont megütököznie senkinek se azon, hogy ezt a szép szerelmes éneket lerángatom a hétköznapi sablonos szürkeségébe és krónikaíparosi mivoltomnak megfelelően aktualitást adok neki. Még pedig szomorú és panaszos aktualitást.

Mert tessék csak elképzelni: mi is lenne Uristen, ha megszólalnának mostanában azok a kis és nagy levelek, amelyek — teszem fel — Arad és Temesvár között teszik meg naponta azt az 50 kilométeres utat, amelyek fontos üzleti közléseket, megbízásokat, híreket, örömet, vagy halált jelentő sorokat visznek magukkal, magukon és elmondanak, hogy mi is az oka annak, hogy ők képtelenek megérkezni három, vagy négy napon, sokszor egy héten belül Aradról Temesvárra, vagy Temesvárról Aradra. Köhl kapitány rövidebb idő alatt repülte át az oceánt Európából Amerikába, mint amennyi idő alatt elmegy egy leveleske nálunk Aradtól Temesvárig, vagy viszont. Sok mondani valójuk volna a kis leveleknek.

El kellene beszélniük, hogy miért van az, hogy olykor napokig árvalkodnak egy-egy levelesládában, amikor más országban óránként szedik ki testvéreiket ama kiszitnikból, amik ott diszelegnek majdnem minden sarokban. De arról is kellene egyet-mást

Érdeemes temesvári pincér halála. Bieber József, a temesvári pincéri kar egyik öreg érdemes tagja, tegnap hatvanöt éves korában meghalt. Az elhunyt évtizedeken keresztül dolgozott Temesvár számos üzletében és készpénzes, figyelmes modorával a vendégek között őszinte megbecsülésnek örvendett. Koporsójánál mélyen sujtott özvegye, több fia és leánya gyászol. Temetése ma délelőtt megy végbe a gyúrvárosi temető kápolnájából. A népszerű Józsi bácsi koporsóját őszinte részvét közepette helyezik örök nyugalomra.

Alkalmi ajándék

óra, ékszer és ezüst
disztárgyakban

a leg-
szolidabban beszerezhetők.

== Óra és ékszerjavítóműhely. ==

ALEX. KLEIN

Órák és ékszerész,
Belváros, a Palace-kávéház mellett.

Részeg állapotban felakasztotta magát. Voiantu Konstantin hatvanöt éves beregszói lakos nagy nyomora miatt felakasztotta magát. Tetét az öregember ittas állapotban követte el. Mintán az öngyilkosság kétségtelen a temesvári ügyészség a holttest eltemetésére megadta az engedélyt.

* Ha Temesvárra jön, kérje mindenütt az ingyenes tájékoztató (Conducatorul prin Timisoara).

Kertészeti telepek tolvajai. Alföldi Géza dr. ügyvéd, mint a Niemetz-féle esődtömeg gondnoka, feljelentést tett a rendőrségen, hogy éjszaka ismeretlen tettesek behatoltak a faiskolába, ahonnan több ezer lei értékű oltványt loptak el. Hasonló feljelentések érkeztek egyéb kertészeti telepekről is. A rendőrség a tolvajok kiderítésére megindította a nyomozást.

mondaniok, hogy mit csinál velük az a mozgó postás, aki az arad-temesvári vonalon «kezel» őket ugyannyira, hogy néha egyáltalán nem érkeznek meg Aradról Temesvárra, vagy Temesvárról Aradra. És szó kerülne végül arról is, hogy mi van a gyűjtő- és elosztóhelyeken meg arról is, hogy miért éppen csak Arad és Temesvár között nagyon ez az abszolút «modern» postaforgalom, amikor például Bukarestből 2 nap alatt, tehát aránylag normális idő leteltével megkapja a címzett a levelet.

Mily jó is volna, ha megszólalnának kis levelek és elmondanák, hogy ki, vagy mi itt a ludas és megtudnánk, hogy mit kellene tenni, mert látjátok így csak leírjuk ezeket a sorokat, mint már más formában sokszor és még csak fülbotmozgatás se történik. Sőt: inkább marokbanevetés. Azon, hogy üzletek, vállalkozások, emborsorok mennek tönkre emiatt, azon, hogy az állam tekintélyének egy szinte humorra fokozódott alácsúszása a külföld előtt mindez. Arad és Temesvár között nevetnek ezen. És azt hiszik, hogy ezzel minden el van intézve.

Komolyan: itt az ideje, hogy a sok erre felé járó vezérinspektor egyszer szóbaálljon a sok, kis és nagy levéllel, nő meg a napokig menő sürgönyökkel és kikérdeznék őket: mi is van tulajdonképpen Arad és Temesvár között?

Én azt hiszem, nagyon sok érdekes dolgot mondanának el neki azok a kis levelek...

Kirabolták a halottakat. Berlinből jelentik: Jelentették azt a borzalmas berlini villamosszerencsétlenséget, amelynél husz ember az életét vesztette. Lelketlen emberek még ezt az alkalmat is arra használták föl, hogy embertársaikat megrabolják. A legtöbb áldozatot teljesen kifosztották, az ájult kalauznak még a bőrtáskáját is ellopták.

* Peronosporafecskendők, oltás-gumi, kerti szerszámok és eszközök leszállított áron kaphatók Schertel Ottónál, Temesvár, Belváros.

Visszatért a megszökött bankigazgató. Szabadkáról jelentik: Fischl Pál, a Zsidóbank szabadkai fiókjának igazgatója, mint megirtuk, megszökött Budapestre, mert a bankban rovancsolás volt és közel egy millió dinár hiányt állapítottak meg. Mialatt a bizottság a bank ügykezelését vizsgálta, az alatt szökött meg a városból Fischl. A bankigazgató Budapestre ment, ahonnan tárgyalásokat kezdett a Zsidóbank vezetőségével. Az ügy békés megoldást nyert, mert a Fischl ellen beadott feljelentést visszavonták, a bankigazgató visszautazott Szabadkára és a központi kiküldöttekkel együtt hozzálátott a bank könyveinek átvizsgálásához a helyzet végleges megállapítása céljából.

MINDEN KÉTSÉGET KIZAR az új lakástörvény pontos szövege és magyarázata, mely mindenütt kapható.

Kétszáz felkelő halála. Washingtonból jelentik: A tengerészeti minisztérium közli, hogy a Nicaraguába küldött amerikai ekspedíciónak eddig huszonnégy halottja és negyvenöt sebesültje van. A felkelők kétszázhat halottat vesztek. Az ekspedíció költségei másfél millió dollárt emésztettek föl.

— Megnyílik a Luna-park. A temesvári Lunapark átalakítási munkálatai már javában folynak. Serény munkáskezek festik, díszítik, Temesvár legelőkelőbb és legpompásabb nyári szórakozóhelyét. Diszes virágágyakat ültetnek és a virágok szinpompája kábitja majd el a belépőt. Ettől eltekintve a Lunapark igazgatósága teljesen új, világvárosi nivón álló attrakciókról is gondoskodott. Ha a tavalyi Lunapark megnyerte a közönség tetszését, úgy ezidén a tetszés kétszeres lesz, mert az egész interiór elragadja a nézőt. Valószínű, hogy a munkálatok egy héten belül befejezést nyernek és április huszonnyolcadikán megnyílik a világvárosi Lunapark, Temesvár egyetlen fővárosi nivójú szórakozóhelye.

— Tíz macskát pusztított el. Schiller Leopoldina, a gyúrvárosi Háromkirály-utca 9. szám alatti ház tulajdonosnője, esküdt ellensége a macskáknak. Ha egy mítsem sejtő macska a szeme elé kerül, azt magához esalogatja, aztán kegyetlenül kiirtja. Müller Ferenéné, akinek a macskáját Schiller Leopoldina szintén agyonverte, bejelentette az esetet az Állatvédő Egyesületnek és adatokat szolgáltatott arra nézve, hogy a macskellenes háztulajdonosnő az utóbbi hetekben tíz macskát pusztított ki. Az Állatvédő Egyesület feljelentést tett Schiller Leopoldina ellen.

Magolópapírok: Tel. 20-89

1. sz. barna, rózsás és kék színekben.
Magoló tekercsek: 15 cm-től
120 cm-ig legolcsóbban:

TARJAN könyvkereskedésében
V. Alexandri (Hunyady-u.) 6. sz.

— Puskatussal megtámadott mezei munkások. Kisjécsáról jelentik: A kisjécsai német lakosság abban a hiszemben volt, hogy a görög keleti román husvét hétfőjére elrendelt munkaszünet csupán az üzemekre, gyárakra, hivatalokra vonatkozik és ezért kiment a földekre dolgozni. Munka közben megjelent a gyertyámosi esendőrörmester négy esendőrrel a kisjécsai földeken és akit ott találtak puskatussal, korbáccsal alaposan elverték. Mikor a verést elvégezték, akkor közölték csak, hogy miért tilos a munka. A esendőrség brutális eljárása nagy felháborodást keltett. Érdekes, hogy a szomszédos Beregszó községben a gazdák szintén dolgoztak a földjeiken, anélkül azonban, hogy a esendőrségnek valamelyes ellenvetése lett volna.

— A Lloyd Taverna úri közönsége óriási érdeklődéssel nézi végig Rizzi és Dick Doretty eróakrobata mutatványait és a Windsor-duó eredeti Párisi apacs és gyermekek az után című táncát.

* Zsuzsi Lloyd-sori büfféjében négyfogásos ebéd kenyérrel és kiszolgálással 35 lei. Naponta frissen csapolt sör. Azonkívül 50 leies menü következő étlappal: Gulyásleves, spenót feltéttel, imperial szelet garnirozva, salátával, turóseszsa.

— A lakástörvény és magyarázata a következő helyeken kapható: A Belvárosban: Galambos könyvkereskedés, Moravetz könyvkereskedés, Légrady könyvkereskedés, Fenyő könyvkereskedés, Lóbl könyvkereskedés, Arzenovits dohánytűzde, Lakberlők Védőegyesülete (Mercynca 3.), a Józsefvárosban: Pollák Károly könyvkereskedésében, Scudier-tér 3. sz. és Ungár Pál könyvkereskedésében, Küttl-tér, továbbá az összes hírlapárúsító bódékban és a Déli Hírlap rikkancsainál.

A jazzband ellen harcol a Romániai Élelmezési Munkások Szövetsége, amely Temesvárott most ülészik

Temesvár, április 19.

A romániai Élelmezési Munkások Szövetsége tegnap kezdte meg a temesvári munkásokon három napra terjedő negyedik évi rendes kongresszusát. A kongresszuson képviselve vannak úgy az ókirályi, mint pedig a bányai, az erdélyi és bukovinai városok élelmezési szakcsoportjai. Összesen ötven kiküldött jelent meg, akik a munkásokon nagytermében felállított hosszú és iratokkal borított tanácskozó asztalok körül ülnek. A terem második részében zsúfolt széksorokban érdeklődő hallgatóság ül.

A kongresszust Székely Sándor, a szövetség elnöke nyitotta meg, aki reámutatott a szövetség eddigi munkájára, eredményeire és fejlődésére.

Azután üdvözölte a kiküldötteket és külön üdvözlő szavakat intézett Müller Kálmán szaknádasi elnökhöz, aki csak a minap szabadult ki a kolozsvári hadbírószék fogházából. Müller Kálmán megköszönte az üdvözlést és megfogadta, hogy ezután is, mint mindenkor, a munkásság érdekeiért kíván dolgozni. Marian bukaresti kiküldött a fővárosi élelmezési munkások üdvözlését tolmácsolta. Azután felolvasták a külföldről érkezett üdvözlő leveleket. Ilyen iratokat küldtek Csehszlovákia, Jugoszlávia, Magyarország, Németország és Ausztria élelmezési munkásainak szövetségei.

Ezzel véget ért a tulajdonképpeni megnyitás és megválasztották a különböző bizottságokat, majd áttértek a jelentésekre.

A terjedelmes és minden részletre kiterjedő titkári jelentést magyar nyelven Krebs József szövetségi titkár tette meg, amelyet aztán a délutáni folytatólagos ülésen Friedmann Mátyás szövetségi másodtitkár románul is megismételt.

A titkári jelentés teljes képét adja a Romániai Élelmezési Munkások Szövetsége múlt évi működésének és mostani állapotainak. A szövetség kötelékébe tartoznak a vendégipari munkások, a sütők, cukrászok és cukorgyári munkások, a husipari munkások, malomipari munkások, sör és szeszgyári munkások, ugyancsak ennek a szövetségnek a tagjai a népzeneészek is, akik vendéglőkben és kávéházakban keresik meg a kenyerüket. Az elmúlt esztendőben a tagok létszáma kétezerhuszonegyet tett ki. Ez az előző évekkal szemben jelentős szaporodást jelent és kilátás van további emelkedésre. A szövetség múlt évi zárszámadása 1,148,378 leiel zárult.

Az élelmezési szakmában nagy a munkanélküliség és a szövetség a múlt esztendőben közel kétszáz ezer leiel osztott ki munkanélküli segélyt.

Tagjainak érdekeit a szövetség havi folyóiratban propagálja, amely a múlt esztendőben összesen huszonkilencezer példányban jelent meg. Ugyancsak beszámolt a titkári jelentés az éjjeli munka megszüntetésére irányuló mozgalomról, amely elsősorban a pékiparban kívánatos. E téren a mozgalom Focsaniban és Brassóban már teljes

eredménnyel járt, ahol a kenyeret a napi munkaidőben állítják elő és ezzel nemcsak a munkásság érdekeit szolgálják, hanem az egészségügyi követelmények is inkább vehetők figyelembe.

Végül megemlékeztek a jelentés a múlt évi bérmozgalmakról, valamint a szövetség legközelebbi feladatairól is.

A titkári és pénztári jelentések a tegnapi tanácskozási napot teljesen kimerítették. Ma folytatják a tanácskozást, amelynek során megválasztják a szövetség új központi vezetését, majd áttérnek a különböző előadásokra. Sasi György a sajtóról, Krebs József a nyolc órai munkaidőnek a vendéglői iparban való bevezetéséről, azonkívül a szakszervezeti egységről, Székely Sándor a sütőiparban az éjszakai munka megszüntetéséről, Szeredai János a pincérmunkások szakképzésének kérdéséről és a női alkalmazottak ügyéről fog előadást tartani. Az előadások után vita következik, amelynek befejezése után a határozati javaslatok megszavazására kerül a sor. A határozati javaslatok között fontos helyet foglal el a sütőipar éjjeli munkájára vonatkozó javaslat, amely kimondja, hogy az erre vonatkozó harcot tovább folytatja és abba belevonja a szövetség úgy a fogyasztó közönséget, valamint a többi munkásintézményeket.

A vendégipari szakmában egyre terjed a munkanélküliség és ennek leküzdésére határozati javaslatban fogják kimondani, hogy követelik itt is a nyolc órai munkaidőt, valamint a nem szakmunkások elbocsátását.

Fontos követelés e téren a vendégipari

tanoncok részére a nagyobb városokban a szakiskolák felállítása. Ehhez az intézményhez meg akarják nyerni a munkaadók támogatását is. További határozat tiltakozik majd a női munkások orvosi vizsgálata ellen. A kenyérkereseti álaré alá bujtatott prostitúció ellen a szövetség a legkiméletlenebb harcot indítja és mindent elkövet, hogy a női élelmezési munkások részére becsületes megélhetést vivjon ki. Tiltakozik ezenkívül a szövetség gyermeklányoknak éjjeli munkára való felhasználása ellen.

Érdekesek azok a határozati javaslatok is, amelyeket a szövetség a népzeneészekkel kapcsolatosan fog tárgyalni.

Ezekben elsősorban óvást emelnek az ellen, hogy más államokból hozzanak be zenészeket, mikor az ország területén is van felesleg számú munkanélküli zenész.

Állást foglalnak az ellen, hogy egyes katonai zenekarok tagjai polgári ruhában játszanak nyilvános helyiségekben és ez ellen tiltakozni fognak úgy a katonai parancsnokságoknál, mint pedig a hadügyminiszternél. Tervezték, hogy városoknál zenészbizottságokat alakítsanak, amelyek felvessik a küzdelmet az egyre szaporodó jazzband és kontárzenekarok ellen. Rámutatnak arra, hogy a jazzband és a kontárzene elveszi a népzeneészek kenyerét és ezek ellen már más államokban is megindult a harc.

A kongresszus résztvevői tegnap megtekintették a Műmalom telepét ma és holnap pedig egyéb nagyobb élelmezési üzemeket tekintenek meg, így többek között a sörgyárat, a Kandia-cukorkagyárat és a munkások élelmezési üzemét.

Színház

Tüntetés

Baker Jozefin melle

Prága, április 19.

Baker Jozefin, a mezelen néptáncosnő, tegnap délután Prágába érkezett. A pályaudvaron híveiről nagy tömege várta, amely óriási létszámmal tüntetett mellette. Ez a tüntetés válasz akart lenni a hatóság amaz intézkedésére, hogy Baker péin a banánövet fügefalevéllel kellett átragasztani. A sokaság oly erős gyűrűben fogta körül az autót, hogy annak ajtaját nem lehetett nyitni. Baker Jozefin végre úgy sejtett magán, hogy felmászott az autótetejére és onnan ereszkedett le a színpad mellé, aztán így indult be a színpadra.

Falu rossza. A Temesvár-gyárvárosi római katolikus Ifjúsági Egyesület műkedvelőgárdája szombaton, április 21-én este 9 órakor és vasárnap, április 22-én délután 4 órakor színpadán hozza színre a Falu rossza című énekes és zenés népszínművet. A nagyobb szerepekben Berger Lóni, Mészáros Juliska, Leitner Illy, Kárpácska Pál, Megyeri József, Péter János és László Miklós lépnek fel. Bérleti díj mindkét előadásra 60, 40, és 20 le. Jegyek elővételben az egyesület helyiségében egész napon kaphatók.

A színpadi szerzők kongresszusát Berlinből jelentik: A színpadi iratok most tartják Berlinben nemzetközi kongresszusukat. A magyar drámaírókat Heltai Jenő képviseli. A kongresszus tagjait fogadta Hindenburg elnök. Este a Reinhardt-színházban tiszteletükre Hauptmann Gerhart darabját adták.

Művészet

Schubert emlékhangverseny. Temesvárnak kulturünnepe lesz e hó 30-án, amely napon a Zenebarátok Társasága nagyszabású Schubert-emlékhangversenyt tartja a városi színházban. A rendkívül vonzó és fényes műsorkeretében Steiner Ferenc bécsi karmesterek, Schubert dalköltészetnek világhírű interpretátora, a határozatlan mester gyönyörű dalainak két ciklusát fogja énekelni. Az érdeklődés oly nagy, hogy a tagok jegymár csak néhány napig tartható fenn. Jegyek Bánátnál.

Sport

A Ferencváros szabadkai sikeréről jelentik: A magyar profi liga bajnokság első helyén álló kiváló futballcsapat, a Ferencváros, legutóbb a szabadkai Sand vendége volt. A két tünő magyar együttes 6:1 (3:0) arányban győzte le a szabadkai csapatot. A magyar futballistákat az állomások ezekre menő tömeg várta és a futballpályán nem lehetett mozogni a közönségtől. A mérkőzést ünnepélyes külsőségek előzték meg. A magyar csapat zászlót adtak emlékébe. A Ferencváros az egész mérkőzés alatt szívesen eső miatt nem tudta igazi klasszist csillogtatni és ez sokat rontott a mérkőzés színvonalán. A közönség körében csalódást kellett Turay, akit nemrég fedezett fel az F.T.C. vezetője és Schlosser méltó utódjaként emlegetnek. Turay nem tudta csuszós talajon igazi formáját bemutatni.

MOZI

Belvárosi Mozi: Csütörtök (április 19.)
Gyárvárosi Mozi: Péntek és szombat (április 20. és 21.)
M. halai Mozi: Vasárnap és hétfő (április 22. és 23.)

Heidelbergben vesztettem el szívemet

A legszebb és legmeghatóbb dráma a diákéletből. Ezen film a fővárosban 1 hónapon keresztül megszakítás nélkül futott. Ugyanazon férfikorussal mely a „Vulgahajós” című filmnél énekelte, S. Drăgoiu a városi zeneiskola igazgató vezetése alatt.

A főszerepekben:

Dorothe Wick Werner Fuetterer Harry Haim

Monopol: Concordia-Film Brasov. :: Jegylovétel d. e. 10—12 óráig.

997

Pró hirdetések

Előfizetőink abban a kedvezményben részesülnek, hogy az utolsó előzetési nyugta felmutatása ellenében vonkint egyszer díjmentesen közölhetnek egy tíz szög terjedő apróhirdetést.

Egy szó ára három lei, vastag művel öt lei. Legkisebb apróhirdetés harminc lei, álláskeresőknek tíz szög husz lei.

A hirdetési díj minden egyes esetben előre fizetendő.

Alkalmazás

Érdékre keresek hosszú bizonyítványokkal perfekt szobaleányt. — Jelentkezni: Erőd utca 12/II. (1007)

Hosszú bizonyítványokkal mindenest keresek, ki a főzéshez is ért. Cim bent a kiadóban. (1006)

Lakás

Előnébejárati csinosan butorozott szobát az Erzsébetvárosban keresek. Cimeket kérek a kiadóba.

Erzsébetvárosban, Mária mellett egy csinosan butorozott szoba, esetleg uriszoba, fürdőszoba használatra teljes ellátással házaspárnak vagy magányos urnak május elsejére kiadó. Cim megtudható bent a kiadóban. (1016)

Három szobás családi ház közel a villamoshoz kiadó. Tirol-utca 101. sz. (1032)

Magányosan butorozott szoba egy-két tisztviselőnek kiadó. Bonnáz-utca 6, földszint 31. Wohlberger. (1028)

Adás-vétel

Érdemes hálószoba, komplett, feltétlenül tiszta és jókarban levő, jutányos áron eladó. Cim a kiadóban.

Érdemes hálószoba, értékes festmények, könyvek, vitrintárgyak, szőnyegek eladók. Cim a kiadóban. (1014)

Érdemes hálószoba, értékes festmények, könyvek, vitrintárgyak, szőnyegek eladók. Cim a kiadóban. (1014)

Érdemes hálószoba, értékes festmények, könyvek, vitrintárgyak, szőnyegek eladók. Cim a kiadóban. (1014)

Érdemes hálószoba, értékes festmények, könyvek, vitrintárgyak, szőnyegek eladók. Cim a kiadóban. (1014)

Érdemes hálószoba, értékes festmények, könyvek, vitrintárgyak, szőnyegek eladók. Cim a kiadóban. (1014)

Érdemes hálószoba, értékes festmények, könyvek, vitrintárgyak, szőnyegek eladók. Cim a kiadóban. (1014)

Különbé

Érdemes hálószoba, értékes festmények, könyvek, vitrintárgyak, szőnyegek eladók. Cim a kiadóban. (1014)

Érdemes hálószoba, értékes festmények, könyvek, vitrintárgyak, szőnyegek eladók. Cim a kiadóban. (1014)

Érdemes hálószoba, értékes festmények, könyvek, vitrintárgyak, szőnyegek eladók. Cim a kiadóban. (1014)

Érdemes hálószoba, értékes festmények, könyvek, vitrintárgyak, szőnyegek eladók. Cim a kiadóban. (1014)

Hercegnő és cigány szerelme

60

A három virrasztó közül az egész éjjelen keresztül egy sem mozdult el a koporsó mellől.

Reggel csak, amikor felkelt a eselődés és járkált a szobában, akkor vonultak vissza rövid időre pihenni a szobáikba.

A délelőtti folyamán egymást érték a részvétlátogatások a Berkenyepalotában. Egymás után jött Budapest előkelő társadalmá, az amerikai követség egész személyzete, továbbá a budapesti amerikai kolónia minden számottevő tagja. Vigasztaló szavakat és reneteg virágot hoztak magukkal.

Elkövetkezett a temetés ideje.

Több ezerre rugott azoknak a száma, akik eljöttek, hogy lássák a gyászmenetet. Az emberek megilletődve beszéltek Klára szomorú haláláról. Végtelen sajnálat volt mindenki szívében iránta, aki éppen akkor halt meg szomorú módon, amikor megnyitott előtte a boldogság kapuja.

A temetési szertartást ugyanaz a református püspök végezte, akinek az előző napon meg kellett volna esketni a mátkapárt. Olyan szép, olyan megható, olyan megindító volt az a beszéd, melyet a püspök mondott, hogy szem nem maradt szárazon.

Aztán megindult az impozáns menet a Kerepesi-uti temető felé. Két órán keresztül tartott a vonulás, és az egyes utcákban, amelyekben a menet keresztülhaladt, megakadt közben minden forgalom.

Klárát ideiglenes sirba helyezték, mert akkor már elhatározta a család, hogy holttestét leviszik a pusztán levő családi sírboltba. Csak azért nem tették ezt meg mindjárt, mert a sírboltot át akarták építeni mauzóleumra és ennek a befejezését akarták előbb megvárni.

Mikor vége volt a temetőben az egyházi szertartásnak és a koporsót leeresztették a deszkákkal kibélelt sirba és föléje ismét védődeszkákat helyeztek el, a rokonok és ismerősök egy-egy rögöt hullattak a sirba.

— Mintha a szívemet dobnám utána, — mormolta magában Berkenyey gróf, amikor az első rögöt ráejtette a deszkákra.

Csakhamar készen állott a frissen hantolt sir. Arra rátették a sok-sok koszorut és csokrot, amellyel teljesen elborították a sírhalmot.

Három szomorú ember: Berkenyey gróf, az anyja és Ward Tilburn azután szóltanul tért vissza a grófi palotába. Olyan üres, olyan kietlen volt nekik most ez a gyönyörű palota.

Hiányzott annak ékessége: Klára.

Másnap azonban a két férfi már érintkezésbe lépett a magyar főváros legismertebb műépítészével. Megbeszéltek az építendő mauzóleum ügyét és még aznap le is utaztak a műépítéssel a helyszínére. Az építész mindent apróra megtekintett és megbeszélte Berkenyey gróffal és Warddal, hogy a mauzóleum milyen legyen.

Nyomban visszautaztak Budapestre és a műépítész a pályaudvarról rögtön az irodájába hajtattott, hogy elkészítse a terveket. Bucsuzáskor a két férfi ezzel engedte el:

— Szép és fenséges legyen a mauzóleum. Mellékes, hogy mibe kerül. Hiszen a legdrágább épület sem ér fel azzal, hogy az elhunyt nekünk milyen drága volt.

A tervek már másnapra elkészültek és tetszést nyertek. Nyomban intézkedtek a szükséges anyag beszerzése és a munkásoknak a pusztára való elküldése iránt. Berkenyey Elemér gróf és Ward Tilburn is leutaztak a pusztára. Nézték a megindult munkát és ez jól esett nekik, mert legalább elvonta gondolataikat mérhetetlen gyászuktól. Valóságos munkafelügyelői tisztséget töltöttek be. Serkentették, huzdították a munkásokat és még külön jutalmakat is adtak nekik, csak hogy gyorsabban folyjon a munka. Lejött később az öreg grófnő is, aki egyedül a pesti palotában sehogysem találta a helyét.

Két hét múlva azután elkészült a mauzóleum. Valóságos építészeti műremek lett. A külső fala csupa esilógó fehér márvány volt, a kupoláját pedig bronzablak fedték. Ez a kupola a széles pusztán messziről volt látható.

A kripta belsejében külön fülkék voltak az egyes koporsók számára. A régi kriptából odahelyezték az elhalt Berkenyey ösök koporsóit. Aztán bele tették az egyikbe Klára érekeposóját is. A fülkét márványlap zárta el, amelynek ez volt a felirata:

„Sok szenvedéssel teli élet után itt alussza nyugalomban örök álmát Berkenyey Elemér grófnő, született Ward Klára, aki esküvője napján költözött el a másvilágra.“

Klára sírfülkéje mellett még három üres fülke volt.

— Az egyikbe én kerülök, — mondta az öreg Berkenyey grófnő — a másik pedig majd várni fogja Elemért. A harmadik pedig üresen marad.

— Ne maradjon üresen, — szólalt meg bánatosan Ward Tilburn — ha

már befogadtátok a családotokba a leányomat, engem pedig szívesen láttok házatokban, engedjétek meg, hogy ha egyszer majd én is lehunyom örökre a szememet, itt pihenhessek, mint örökös vendég ebben a kriptában.

Berkenyey Elemér gróf némán a kezét nyújtotta apósának.

A kripta ünnepélyes felavatására és a koporsóknak újra való beszentelésére óriási meghívott vendégsereg jött el a pusztára. Azután lezajlott ez az ünnepség is és ettől fogva a három esendes gyászoló a eselődésen és a mezej munkásokon kívül nem érintkezett többé senkivel.

Ward Tilburn azonban még egyszer kimozdult a pusztáról. Két hónapig volt oda. Ezalatt kint járt Amerikában, ahol eladta valamennyi üzletét. Megcsinálta új végrendeletét is, amelyben minden vagyonát jótékony célra hagyta.

Aztán visszatért a magyar pusztára, hogy onnan többé ne távozzék el.

Ettől az időtől fogva a pusztai kastélyban egyformán teltek a napok. A három gyászoló ember: Elemér gróf, az öreg grófnő és Ward naponta eljártak a mauzóleumba és friss virágot vittek oda. A mauzóleumnak tágas terme volt, amelybe az egyes halottas fülkék nyitak. Ez a terem állandóan tele volt virággal. Nagy ablakai voltak, melyeken keresztül sok világosságot nyert. Mintha nem is halottak otthona volna ez a hely, olyan kedves, barátságos volt. Három támlásszék is volt a teremben. A három gyászoló órákon keresztül szokott ezen üldögelni. Gyakran fordult elő, hogy egyszerre mindhárman időztek ott. Olyankor azonban nem szóltak egymáshoz egyetlen szót sem, hanem beszélgettek a kedves halottal, aki nemrég költözött erre a helyre.

(Folyt. köv.)

Meghívó!

Magán- vagy üzleti ügyek bení utazások alkalmával

Budapesten

a legkellemebb offhont nyújtja a legelőnyösebb feltételek mellett a keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben levő

GRAND HOTEL PARK

nagyszálloda

BUDAPEST VIII, Baross-tér 10

mert

20% engedményt kap

mint ezen lap előfizetője olcsó szobaárainkból

10% engedményt kap

olcsó éttermi árainkból. (Külföldi házi konyha).

5 pengőt megtakarít

autótaxi költséget, mert gyalog átjöhét egy perc alatt a pályaudvarról.

Nálunk otthon érzi magát!!

Elsőrendű kiszolgálás, szigorúan családi jelleg.

Saját érdeke

ezen előnyök folytán, hogy okvetlen nálunk szálljon meg. Előz tes szoba-megrendelés ajánlatos. (565)

Ritka alkalom!

Erdély legszebb, legnívósabb kultúrkönyve!

A legnagyobb írók munkáit csak most veheti meg.

Itt vágja le és még ma küldje be!

RENDELŐ-JEGY. SZIGETHY JÓZSEF székesztő CLUJ-Kolozsvár, Kereszt-ú. 2. Zenel-Művészeti és Irodalmi Dekameront szerkesztőség.	Alulírottan megrendelem az 1928. évi
	Zenei-Művészeti és Irodalmi Dekameront
	500.— (ötszáz) lei árban, mely összeget postautalványon — bank utján jelen rendeléssel beküldöttem.
	Kelt 1928 ..... hó ..... nap.
	A rendelő neve: .....
Foglalkozása:	
Pontos lakása:	
Az album árusítva nem lesz!	

Itt vágja le és még ma küldje be!

Déli Hírlap

1928 APRILIS 20

LEGÚJABB

IV. ÉVF. 97. SZÁM

A magyar szó ellensége Eschker János dr., aki a német tanítóképző- ben elhangzott magyar beszéd miatt han- gosan kifakadt

Temesvár, április 19.

Az a tanfolyam, amelyet a csanád-egyházmegyei katolikus felekezeti tanítószövetség részére Temesvárott a Banatia épületében levő német tanítóképző intézetben rendeztek, a múlt héten ért véget. A továbbképző tanfolyamot müncheni egyetemi tanárok tartották és így az természetesen németül folyt. Nem ez volt az első ilyen tanfolyam, már évek óta rendezik ezeket rendszeresen. Azonban dacára annak, hogy az egyházmegye katolikus felekezeti tanítószövetségének jelentős része — háromszázhetvenkét katolikus felekezeti tanító közül száznyolc — a magyar, eddig ezek részére még egyetleneszer sem tartottak magyarnyelvű tanfolyamot. A magyar tanítók azonban — bár fájt nekik — szívesen elmentek mindig a német tanítók tanfolyamára is, mert

minden alkalmat két kézzel megragadnak, hogy tovább képezzék magukat. Így a mostani kurzuson is mindig voltak tekintélyes számban magyar hallgatók is.

Az előadó németországi egyetemi tanárok gyönyörű irodalmi nyelvezete és a bántásig elmerőben eltérő hangsúlyozása azonban néha-néha egy kis fejtörést okozott a magyar tanítóknak, mert nem értették meg mindent. Így azután azok, akik gyengébbek a német nyelvben megkérték kártyáikat, hogy egyes részeket az előadásokból fordítsanak le nekik. Ez rendben is volt és nem is akadott fenn rajta senki, amíg az utolsó előadások egyikén meghallotta a magyar szó a német tanítóképző intézet orvosát, Eschker János dr. Felháborodott ezen, hogy a német intézetben valaki magyarul mer beszélni. Ennek a felháborodásának szavakban is kifejezést adott, majd odafordult az intézet fiatal növendékeihez és így szólt:

— Nem lehet megengedni, hogy ebben a német intézetben idegen nyelv hangozzék. Magukra, leendő német ta-

nitókra vár a feladat, olyan munkát végezni, hogy a német nyelv eme fellegvárában — az orvos Hochburgnak nevezte a tanítóképzőt — ne hangozzék magyar beszéd.

A magyar tanítók és tanítónők, akik ezeket a szavakat hallották, belepírultak a megszegyenítő kijelentésbe, de nem válaszoltak.

Az intézeti orvos ettől még nagyobb bátorságra kapott és kijelentését ezzel toldotta meg:

— Minden fáradozásunk az lesz, hogy a német leányok számára is csináljunk ilyen fellegvárat, — so eine Hochburg.

Ezzel jelentősen nézett a tanfolyamon résztvevő apácákra, akik pedig szintén tartanak fent német osztályokat, amelyekben kifogástalan a német oktatás. Azonban az apácák katolikusok, a tanítóképző intézet orvosát ellenben evangélikus.

Ezzel csak pár megjegyzésünk van. Az egyik az, hogy a német tanítókép-

ző intézet katolikus intézet, amelynek tannyelve német.

De ez nem zárja ki azt, hogy ott vendégek ne használhassák maguk között magyar anyanyelvüket.

A fő megjegyzésünk azonban az, hogy a német tanítóképző intézet részére minden esztendőben kérnek támogatást a különböző temesvári hitközségektől. A józsefvárosi hitközségtől ötvenezer leit kértek, a gyárvarosítól már kaptak harmincezer leit, ugyancsak kértek támogatást a belvárosi és erzsébetvárosi hitközségektől is. Ezeknek a hitközségeknak nagyszámban magyar tagja van azonban. Hát ha kell a német tanítóképző fenntartására a magyar katolikusok pénze, akkor ne berzenkedjen senki, ha ott magyar tanítók egy esztendőben egyszer — hogy a német előadást megértsék — magyarul mernek maguk között beszélni. Aki pedig berzenkedik, az tartsa fent maga a német tanítóképzőt és ne kérje a magyar katolikusok támogatási pénzét hozzá.

Főzsdei árfolyamok

Zürichben a lei 3.25 Párisban 15.85

Temesvári magánárfolyamok 1928 április 19-én reggel:

(A Kereskedelmi és Gazdasági Bank devizaosztályának árfolyamai.)

Minden pénznem mellett három számjegy áll. Ezek közül az első átutalást jelent pénzben, a második áruba a harmadik bankjegyet középkurzuson.

Angol font: 787-787.50-788, dollár: 160.90-161.00-161.—, dinár: 2.84 külföldi, 2.80 belföldi, 2.80 effect, hollandi forint: 65.00-65.10-65.10, francia frank: 6.35-6.36-6.40, olasz lira: 8.55-8.56-8.60, cseh korona: 4.78.5-4.79-4.68, német márka: 38.55-38.55-38.60, osztrák schilling: 22.65-22.70-22.80, magyar pengő: 28.17-28.20-28.30, svájci frank: 31.05-31.08-31.10.

Terményárak:

(Dengl és Kleinmann gabonabizományi cég áral.)

Buza 920, rozs 800, takarmányárpa 750, sörárpa 800, tengeri 670, tengeri május és júniusra 710, zab 640, bab 1100, burgonya 300, korpa 506, lóhere 00 lei. Irányzat: szilárd.

TÜZ A LÖFFLER-PALOTÁBAN.
A belvárosi Löffler-palotában levő Reklám képkeretező vállalat kis üzlethelyiségben tegnap este tűz támadt, amelynek kitóduló füstje nagy izgalmat keltett a környékbeli lakosság körében. A Reklám-üzlet a 9. számú postahivatal mellett van. A helyszínen elsőnek megjelent józsefvárosi tűzoltóság rövidesen eloltotta a tüzet, amely eldobott cigarettavégtől származhatott.

ÚJABB FÖLDRENGÉS TEMESVÁROTT. Tegnap este féltíz óra körül Temesvárott ismét földrengés volt, amely a város egész területén érezhető volt. A földlökések következtében a lakásokban, kávéházakban a felakasztott tárgyak, a csillárok megmozdultak, az ingaórák megálltak. A közönség izgatottan tárgyalta a kávéházakban az újabb földrengés jelenségeit. A tegnapi földrengést sokan erősebbnek mondják a multkorinál. A Józsefvárosban különösen erős volt a rengés és több házból az emberek ijedten a szabadba szaladtak.

A FONTOS POLITIKAI LEVÉL.
Bukarestből jelentik: Politikai körökben híre jár, hogy Titulescu külügyminiszter rendkívül fontos tartalmu levelet intézett Bratiana Vintila miniszterelnökhöz. A beavatottak szerint a levél tartalma igen komoly helyzetbe juttatta a kormányt, mert Titulescu levelében olyan kérdéseket kíván elintézni, amelyek további halasztást nem tűrnek. A levél tartalmáról egyelőre semmi nem szivárgott ki.

A GYULAFEHÉRVÁRI NAGYGYÜLEST NEM HALASZTJÁK EL.
Bukarestből jelentik: Maniu Gyula és Stirbey Barbu herceg legutóbbi találkozására nyomán az a hír terjedt el, hogy a volt miniszterelnöknek sikerült Maniut a gyulafehérvári kongresszus megtartásáról lebeszélni, illetve ígéretet nyert Maniutól, hogy a kongresszust bizonytalan időre elhalasztják. A nemzeti parasztpárt vezetősége ezzel szemben kommunikét adott ki, melyben kijelenti, hogy a kongresszus elhalasztásáról szó sem lehet és azt május hatodikán minden körülmények között megtartják.

Nézzé meg

N I T E S C U

képkiallítását

a Tiszti Kaszinóban

Felelős kiadó: VARNAY ELEMÉR dr.

Nyomatott a »HELICON« Bányai Nyomda Részvénytársaságnál Timisoara.